



КАФЕДРА РОСЛИННИЦТВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

XIII науково-практичної
інтернет-конференції

**«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА
ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ
ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ
РОСЛИННИЦТВА»**

25 листопада 2022 року

м. Полтава

Матеріали XIII науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2022. 104 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науководослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, доцент;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр КУЦЕНКО – професор кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, професор;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 4, від 24 листопада 2022 року.

ЗМІСТ

Тоцький В. М., Заєць Т. О. Продуктивні показники сортів пшениці озимої різних селекційних центрів	5
Писаренко Н. В., Сидорчук В. І. Напрямки та перспективи використання нових сортів картоплі української селекції	8
Шакалій С. М., Баган А. В., Марініч Л. Г. Декоративні властивості дерев і кущів	10
Оборонова А.В. Лікарські властивості та метод вирощування женьшеню в Україні	12
Марініч Л.Г., Калашнік О.П., Скрипка Ю.О. Вплив елементів технології вирощування люцерни на формування кормової продуктивності	15
Марініч Л. Г., Ласкавий Д. Ю., Бабич Р. О. Роль бобових культур у підвищенні якості зелених кормів	17
Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М., Марініч Л.Г. Значення троянди у декоративному садівництві	19
Вережак Д.В. Вплив зміни клімату на продуктивність пшениці озимої	22
Бараболя О.В. Зберігання зернових мас у сухому стані, основні вимоги	25
Бараболя О.В. Кравець І.А. Урожайність пшениці м'якої озимої залежно від попередників та строків сівби	27
Гангур В. В., Космінський О.О., Поляков І.А., Гурба В.С. Формування асиміляційної поверхні рослин соняшнику залежно від рівня удобрення	29
Гангур В. В., Кирлиця А. О., Баранник В. П. Вплив строків сівби напольову схожість насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості	32
Єремко Л.С., Марініч Л.Г. Вплив біологічних добрив та стимулятора росту рослин на урожайність сочевиці.	34
Єремко Л.С., Олянецький О.В. Вплив мінерального удобрення на урожайність нуту.	37
Єремко Л.С., Понятенко А.О. Вплив мінерального удобрення та біостимулятора росту рослин на формування продуктивності сої.	41
Ляшенко В. В., Карасенко В. М. Продуктивність пшениці ярої за різних рівнів удобрення	45
Філоненко С.В., Борисюк О.О., Лисак В.М. Вплив рістстимулюючих препаратів на маточні буряки цукрові	50
Філоненко С.В., Деркач А.М. Оптимізація мікроелементного живлення кукурудзи	53
Філоненко С.В., Серета О.О., Філоненко В.С. Вплив елементів агротехніки на екологізацію технології вирощування насіння буряки цукрових	57
Філоненко С.В., Заплава С.О., Райда В.В. Ефективність та доцільність позакореневого внесення мікроелементів на висадках	60

буряків цукрових	
Барат Ю. М., Коляка В. В. Продуктивність сортів картоплі залежно від удобрення	63
Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Структурні показники урожайності нуту залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу	66
Лень О.І., Снігир В.П., Ткаченко Т.М. Структурні показники урожайності пшениці озимої залежно від технології вирощування в умовах лівобережного Лісостепу	68
Лень О.І., Алейнікова Л.М., Гангур М.В. Вплив позакореневого підживлення рослин як фактор підвищення зернової продуктивності нуту	70
Баган А.В., Петренко П.В. Вплив регулятора росту вимпел 2 на продуктивність пшениці м'якої ярої	73
Тікан Ю. М. Вирощування соняшнику за органічної технології	75
Улізько В. М. Елементи живлення для росту й розвитку кукурудзи	78
Мяло О.В., Юрченко С.О. Вплив ранніх строків сівби на ріст і розвиток рослин кукурудзи	80
Міленко О. Г., Сідаш А. А., Крисюк А. О. Вплив інокуляції насіння на врожайність сої	82
Котелевський Є.Ю., Михайленко І.О., Тищенко В. М. Особливості прояву господарсько корисних ознак сортів та константних селекційних ліній пшениці озимої конкурсного сортовипробування селекції пдау	86
Олефір А. М. Урожайність гороху залежно від сорту та попередників	88
Самойленко С. О. Продуктивність коріандру посівного залежно від елементів технології вирощування	91
Плішко О. В. Еколого-біологічне обґрунтування застосування регуляторів росту рослин на картоплі	93
Костенко М. П. Польова схожість насіння і виживання рослин проса залежно від попередника та способу сівби в пожнивний та поукісний період	96
Гаркавенко С. А. Продуктивність сої залежно від бактеріальних препаратів для передпосівної обробки насіння	99
Кумпан Н. І. Вплив строків сівби на продуктивність ячменю ярого	101

7. Гангур В. В., Савлюк А. К. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від густоти стояння рослин. *Актуальні питання та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали на ІХ науково-практичній інтернет-конференції* (27 листопада 2020 року, м. Полтава,). Полтава, 2020. С. 50–52.

8. Жатов О. Г., Троценко В. І., Жатова Г. О. Ефективність мінеральних добрив на посівах соняшнику. *Вісник Сумського НАУ*. 2004. № 1. С. 78–82.

9. Мельник А. В., Степаненко Д. М. Вплив азотного живлення на кондитерські властивості насіння соняшнику. *Вісник Сумського державного аграрного університету*. 2000. № 4. С. 116–120.

УДК 631.5:633.1

ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА ПОЛЬОВУ СХОЖІСТЬ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ

Гангур В. В., доктор с.-г. наук, ст. н. с., завідувач кафедри рослинництва
e-mail: volodymyr.hanhur@pdaa.edu.ua

Кирлиця А. О., здобувач ступеня вищої освіти Доктор філософії

Баранник В. П., здобувач ступеня вищої освіти Магістр

Полтавський державний аграрний університет

Дослідженнями в умовах недостатнього зволоження Лівобережного Лісостепу України встановлено, що строки сівби зумовлювали варіювання польової схожості насіння кукурудзи. Встановлено, що сівба в оптимальні строки забезпечує активне проростання насіння та з'явлення сходів, а також формування найбільш доцільної густоти рослин у посівах.

Актуальність теми. Кукурудза (*Zea mays* L.) є однією з найважливіших зернових культур в Україні. Вона посідає друге місце після пшениці озимої за посівною площею, а за рівнем зернової продуктивності – перше. Зерно кукурудзи використовують не тільки для виготовлення продуктів харчування, а також для приготування концентрованих кормів для тварин. Кукурудза використовується в різноманітних галузях сільського господарства і переробної промисловості, а за біохімічними якостями зерна – розглядається і як технічна культура для виробництва біопалива [1, 2, 4, 5].

За останні кілька десятиліть спостерігається швидке зростання виробництва кукурудзи, що зробило її найважливішою злаковою культурою у світі. Ця еволюція значною мірою пояснюється швидким зростанням продуктивності кукурудзи. Як покращена генетика, так і технологічне забезпечення сприяли значному збільшенню врожайності зерна цієї культури [6]. Щорічне світове виробництво зерна кукурудзи перевищує валовий збір пшениці та рису. Так, у 2017 році виробництво кукурудзи становило 41 % від загального виробництва зерна у світі [3, 7].

Мета роботи – з’ясувати вплив різних строків сівби на польову схожість насіння гібридів кукурудзи.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили впродовж 2021–2022 рр., в умовах Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова. До схеми польового експерименту було включено три варіанти строків сівби (ранній – 20 квітня, середній – 01 травня, пізній – 10 травня) та три гібриди кукурудзи різних груп стиглості (ранньостиглий – Квітневий 187 МВ, середньоранній – Оржиця 237 МВ, середньостиглий – Бистриця 400 МВ).

Загальна посівна площа ділянки становить 70 м², облікової – 28,0 м². Повторність варіантів досліду триразова. Сівба культури у досліді проводилася широкорядним способом (ширина міжрядь 0,7 м). Густота рослин перед збиранням для ранньостиглого гібриду Квітневий 187 МВ становила 60 тис. рослин/га, середньораннього гібриду Оржиця 237 МВ – 55 тис. рослин/га, середньостиглого гібриду Бистриця 400 МВ – 50 тис. рослин/га.

Результати досліджень. Визначення польової схожості насіння свідчить, що вищою вона є у ранньостиглого гібриду Квітневий 187 МВ, порівняно з більш пізньостиглими біотипами. За результатами досліджень виявлено, що в середньому польова схожість насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості максимально зростала від ранніх до середніх строків сівби. За третього строку сівби польова схожість дещо зменшилася, порівняно з другим, однак вона була значно вищою, порівняно з першим строком. Загалом гібрид ранньостиглої групи характеризувався найвищими значеннями польової схожості насіння, вона становила 89,1–94,5 %. Польова схожість насіння середньораннього гібриду кукурудзи Оржиця 237 МВ була нижчою, порівняно із ранньостиглим гібридом Квітневий 187 МВ, на 1,3–3,3 %, а середньостиглого гібриду Бистриця 400 МВ – на 12,3–14,7 %. Тенденція до зниження польової схожості насіння за третього строку сівби зумовлена як активізацією ґрунтових шкідників і посиленням їх шкодочинної дії, так і інтенсивною втратою доступної вологи із посівного шару ґрунту на фоні підвищеного температурного режиму.

Висновок. За результатами польового експерименту виявлено варіювання польової схожості насіння гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від строків сівби. Встановлено, що найвищою є польова схожість насіння кукурудзи за сівби у період від 20 квітня по 10 травня. Сівба у пізніші строки призводить до зниження польової схожості насіння, і як наслідок до зменшення щільності рослин культури на одиниці площі.

Бібліографічний список

1. Бойко П. І., Коваленко Н. П., Гангур В. В., Корецький О. Є. Енергетичні засади ефективного використання ресурсів у сільському господарстві. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2010. № 3. С. 14–18.

2. Гангур В. В., Єремко Л. С., Лень О. І., Руденко В. В. Формування продуктивності гібридів кукурудзи (ZEA MAYS L.) залежно від строків сівби. *Таврійський науковий вісник*. 2022. № 126. С. 15–21. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.126.3>

3. Гангур В. В., Коба К. В., Руденко В. В. Ефективність механічних заходів контролювання бур'янів у посівах кукурудзи. Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернетконф. (Полтава, 16 лютого 2021 р.). Полтава: ПДАА, 2021. С. 51–52.

4. Гангур В. В., Лень О. І., Гангур Ю. М. Продуктивність короткоротаційних сівозмін за максимальної частки в них сої та кукурудзи при вирощуванні в умовах недостатнього зволоження лівобережного Лісостепу України. Зернові культури. 2017. Том 1. № 2. С. 313–319.

5. Павлюк О. О., Гангур В. В., Лень О. І. Вплив різних систем удобрення на урожайність зерна кукурудзи в умовах недостатнього зволоження лівобережного Лісостепу України. Бюлетень інституту зернового господарства. 2007. № 30. С. 30-34.

6. Mitchell P. D. Methods and assumptions for estimating the impact of neonicotinoid insecticides on pest management practices and costs for U.S. corn, soybean, wheat, cotton and sorghum farmers. In: AgInfomatics Research Report. Madison, WI; 2014. 96 p. Available from: <http://aginformatics.com/index.html>.

7. USDA. World Agricultural Supply and Demand Estimates. USDA, Economics, Statistics and Market Information System. WASDE-575, March 8, 2018. Available from: <https://www.usda.gov/oce/commodity/wasde/latest.pdf>

УДК 631.5:633.358

ВПЛИВ БІОЛОГІЧНИХ ДОБРИВ ТА БІОСТИМУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН НА УРОЖАЙНІСТЬ СОЧЕВИЦІ

Єремко Л.С., кандидат с.-г. наук, ст. н. с., доцент кафедри рослинництва

Марініч Л.Г., кандидат с.-г. наук, старший викладач кафедри рослинництва

Полтавський державний аграрний університет

Результати досліджень, проведених у 2021-2022 рр. показали, що комплексне застосування біологічного добрива та біостимулятора росту рослин є ефективним заходом, який дозволяє сформувавши добре розвинену листову поверхню, підвищити її фотосинтетичну продуктивність та інтенсивність накопичення рослинами органічної біомаси і збільшити урожайність зерна до 2,18 т/га.

Актуальність теми. Сочевиця є однією із найдавніших однорічних культур продовольчого значення що вирощується вже більше 8000 років. Основними країнами-виробниками зернової продукції сочевиці у світі є Канада, Індія, Туреччина, Австралія, США, Непал, Китай та Ефіопія. Загальна площа посівів сочевиці в світі сягає близько 4,34 мільйона гектарів із річним виробництвом зернової продукції 4,95 млн. тонн [1], що збільшується з року в рік за рахунок розширення посівної площі та підвищення рівня продуктивності.